



Ευρωαμερικανικές Σχέσεις μετά το Β΄ Παγκόσμιο. Πόλεμο

Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-9 [Η΄ εξάμηνο - Εαρινό (Υποχρεωτικό)].

Διδάσκων: Καθ. Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος ca@arvanitoroulos.gr
Γραφείο: Γ5, κτήριο: ΔΕΣΚοι, τηλ: +30 210 9201847

Συμμετοχή: Δρ. Χρήστος Ζιώγας chziogas@gmail.com
Γραφείο: Α4, κτήριο ΔΕΣΚοι, τηλ: + 30 2109201872

I. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση των βασικών χαρακτηριστικών του ευρωατλαντικού χώρου. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και τα δυτικοευρωπαϊκά κράτη συγκρότησαν πριν από 70 έτη το ευρωατλαντικό βάθρο ισχύος, το οποίο σταδιακά απέκτησε ενισχυμένες πολυμερείς και διμερείς θεσμικές εκφάνσεις. Σήμερα, ο ευρωατλαντικός χώρος θεωρείται ως μια πλουραλιστική κοινότητα ασφάλειας, όντας συγκεκριμένη διεθνοπολιτική δομή που βασίζεται σε κοινά συμφέροντα, εμπειδωμένους θεσμούς και κανόνες. Στόχος είναι η εξέταση των υλικών και ιδεατικών παραγόντων που προσδιορίζουν τις ευρωατλαντικές σχέσεις, υπό το πρίσμα των κυρίαρχων θεωρητικών προσεγγίσεων των διεθνών σχέσεων, δηλαδή τον ρεαλισμό, τον νεοφιλελευθερισμό και τον κονστρουκτιβισμό. Πέραν της ανάλυσης των αρχικών και μεταγενέστερων διαμορφωτικών παραγόντων στον ευρωατλαντικό χώρο, μέρος των θεματικών του μαθήματος θα επικεντρωθούν και στις τρέχουσες πολιτικές, οικονομικές και στρατηγικές εξελίξεις και πώς αυτές επηρεάζουν την Ατλαντική Κοινότητα

Τέτοιες εξελίξεις συνιστούν η πρόσφατη απόφαση εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Brexit –, η ανάληψη της αμερικανικής προ-

εδρίας από τον Ντόναλντ Τραμπ, η πορεία των αμερικανογερμανικών σχέσεων και οι σχέσεις μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ

II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. Εισαγωγικό μάθημα - σκοπός του μαθήματος
2. Οι απαρχές του ευρωατλαντικού χώρου
3. Οι Ευρωαμερικανικές Σχέσεις 1945-1989
4. Η θεωρία συμμαχιών ως αναλυτικό μοντέλο του ευρωατλαντικού χώρου
5. Οι Ευρωαμερικανικές Σχέσεις μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου
6. NATO και ΚΕΠΠΑΑ παραπληρωματικές ή ανταγωνιστικές αμυντικές δομές;
7. Ο Ευρωατλαντικός χώρος ως κοινότητα ασφάλειας
8. Η οικονομική πτυχή των ευρωατλαντικών σχέσεων. Από το Σχέδιο Marshal στην Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου (TTIP)
9. Εξωτερικές και εσωτερικές προκλήσεις στην Ατλαντική Κοινότητα
10. Καταβολές και συνέπειες του Brexit
11. Στρατηγικές συγκλίσεις και αποκλίσεις στον ευρωατλαντικό χώρο την παρούσα συγκυρία

III. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Arvanitopoulos, K. (2019) Strengthening the Transatlantic Partnership: A New Transatlantic Charter for Europe and the US. Athens: Eurasia (προτεινόμενο σύγγραμμα)
- Αρβανιτόπουλος, Κ. (2003) Η αμερικανική εξωτερική πολιτική μετά τον ψυχρό πόλεμο: Ιδεολογικά ρεύματα. 2η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα
- Αρβανιτόπουλος, Κ. και Ήφαιστος, Π. (2009) Ευρωατλαντικές σχέσεις. 5η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα
- Axelrod, R. (1997) The complexity of cooperation: Agent-based models of competition and collaboration. New Jersey: Princeton university press.
- Booth, K. (1987) Alliances. Εντός του: Baylis, J. et al. (eds.) Contemporary strategy I. 2nd ed. New York: Holmes & Meier, σελ. 258-309.
- Cooper, Robert, "Hubris and False Hopes", Policy Review, n. 172, March 30, 2012. <https://www.hoover.org/research/hubris-and-false-hopes>

- Cooper, William H., EU-U.S. Economic Ties: Framework, Scope and Magnitude, CRS Report RL30608.
- Drezner, D.W. (2008) The realist tradition in American public opinion. *Perspectives on politics*, 6 (1), σελ. 51-70.
- Erixon, Fredrik, 'The Transatlantic Trade and Investment Partnership and the Shifting Structure of Global Trade Policy', *European Centre for International Political Economy*, December 2013.
- Felbermayr, Gabriel; Heid, Benedikt; Lehwald, Sybille, 'Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP): Who Benefits from a Free Trade Deal?' *Global Economic Dynamics: Bertelsmann Stiftung*, June 2013.
- Fernández Sola, Natividad; Smith, Michael, *Perceptions and policy in transatlantic relations: prospective visions from the US and Europe*, Routledge, 2009.
- Greathouse, C.B. (2007) Diverging theoretical influences between the United States and the European Union: Comparing current grand strategic statements. *Εντός του: Georgia political science association conference proceedings*, σελ. 1-35.
- Hamilton, Daniel S.; Quinlan, Joseph P., *The transatlantic Economy 2013*, Johns Hopkins University, 2013.
- Holsti, O.R., Hopmann, P.T. and Sullivan, J.D. (1973) *Unity and disintegration in international alliances: Comparative studies in behavioral sciences*. New York: Wiley.
- Jervis, R. (1982) Security regimes. *International organization*, 36 (2), σελ. 357-378.
- Joffe, J. (1984) Europe's American pacifier. *Foreign policy*, 54, σελ. 64-82.
- Kaufman, Joyce P.; Dorman, Andrew M., *The future of transatlantic relations: perceptions, policy and practice*, Stanford Security Studies, 2010.
- Kupchan, Charles A., "A still-strong Alliance", *Policy Review*, n. 172, March 30, 2012. <https://www.hoover.org/research/still-strong-alliance>
- Lagadec, Erwan, *Transatlantic Relations in the 21st Century: Europe, America and the Rise of the Rest*, Routledge, 2012.
- Layne, C. (2006) *The peace of illusions: American grand strategy from 1940 to the present*. New York: Cornell university press.
- Layne, C. (2006) The unipolar illusion revisited: The coming end of the United States' unipolar moment. *International security*, 31 (2), σελ. 7-41.
- Liska, G. (1968) *Nations in alliance: The limits of interdependence*. Baltimore: The Johns Hopkins press.

- Long, A.G., Nordstrom, T. and Baek, K. (2007) Allying for peace: Treaty obligations and conflict between allies. *The journal of politics*, 69 (4), σελ. 1103-1117.
- McGuire, Steven; Smith, Michael, *The European Union and the United States: competition and convergence in the global arena*, Palgrave Macmillan, 2008.
- Mearsheimer, J.J. (1998) The future of America's continental commitment. *Εντός του*: Lundestad, G. (ed.) *No end to alliance: The United States and Western Europe*. New York: St. Martin's, σελ. 221-242.
- Mearsheimer, John J., "Imperial by design", *The National Interest*, n. 111, Jan/Feb 2011.
- Mix, Derek E., *The United States and Europe: Current Issues*, CRS Report RS22163.
- Posen, B. (2014) *Restraint: A new foundation for U.S. grand strategy*. New York: Cornell university press.
- Sarotte, Mary Elise, "Deciding to be Mars", *Policy Review*, n. 172, March 30, 2012.
- Snyder, G.H. (1997) *Alliance politics*. New York: Cornell university press.
- Walt, S.M. (1987) *The origins of alliances*. New York: Cornell university press.
- Wilson, Andrew; Popescu, Nicu; Shapiro, Jeremy; Witney, Nick, *Towards a postamerican Europe: a power audit of EU-US relations*, European Council on Foreign Relations, 2009.
- Witney, Nick et al., *Rebooting EU Foreign Policy*, European Council on Foreign Relations, 2014.
- Zakaria, F. (1997) The myth of America's "free security". *World policy journal*, 14 (2), σελ. 35-54.
- Ζιώγας, Χρήστος «Η Αμερικανική Προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Ταυτότητας», *Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (Υπό έκδοση συλλογικού τόμου)* <http://www.elisme.gr/en/2013-01-07-19-12-14/item/2016-02-15>

IV. ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Δεν δίδονται εργασίες.

V. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γραπτές εξετάσεις